

deze met zooveel geestdrift en vereering geschreven biografie, die niet alléén om het belangwekkende der levensbeschrijving van deze bewonderenswaardige figuur, maar meer nog om de daaruit te putten leering niemand onbevredigd zal laten.

J. LANKHOUT.

H. VIGNES et J. DAUPHIN, *L'année obstétricale (travaux de 1924)*. Paris, MASSON et Cie., 1926. Prijs: f 2.50.

De bedoeling der schrijvers was, zooals zij in hun voorrede vermelden, in de Fransche taal iets dergelijks te bieden, als reeds in het Duitsch als de Jahresberichte, in het Engelsch als het Year Book bestaat. Feitelijk is het alléén de tweede schrijver, die dit werk verricht heeft door een in 12 afdeelingen verdeelde bibliografie samen te stellen. De meeste dier afdeelingen zijn in een kleiner of grooter aantal hoofdstukjes onderverdeeld. Een gedeelte dier hoofdstukjes wordt ingeleid door een zeer beknopte en weinig beteekenende aanduiding van het belangrijkste nieuws op dat gebied.

Hoewel zeer geschikt om spoedig over het een of ander onderwerp literatuur te kunnen vinden, zou het werk verder geen waarde hebben, indien niet de eerstgenoemde schrijver, ons o.a. door zijn *Physiologie obstétricale* reeds bekend, aan de bibliografie had doen voorafgaan een bespreking van een elftal actueele verloskundige vraagstukken, waarbij hij zich, om telkens een meer afgerond geheel te krijgen, niet bepaald heeft tot mededeelingen uit het jaar 1924, doch ook mededeelingen van vorige jaren en van 1925 verwerkt heeft.

Het is jammer, dat de schrijvers eerst nu op het einde van 1926 met hun werk over 1924 voor den dag zijn gekomen.

TH. B. PHILIPS.

Maatschappelijk Hulpbetoon, door MARY E. RICHMOND, directrice van het departement voor weldadigheidsinstellingen der RUSSELL SAGE Foundation te New-York. Geautoriseerde vertaling van Zuster A. M. F. ONNEN, met een voorwoord (waarom toch altijd dit germanisme? Ref.) van dr. W. H. COX. Uitgave van W. L. en J. BRUSSE. 193 bldz.. Prijs: f 1.90 en geb. f 2.75.

Dit boekje verschijnt op het juiste oogenblik, want aan de orde van den dag is in ons land het vraagstuk van de opleiding der verzorgers van maatschappelijk niet-aangepasten: dronkaards, vagebonden, prostituées, misdadigers enz. enz.. In dit boekje bespreekt de schrijfster naar aanleiding van enkele maatschappelijke (ziekte-) gevallen, aan welke eischen van gemoed en verstand de maatschappelijke werker moet voldoen, om de gestruikelenden voor goed op de been te kunnen helpen. Om nu een steeds groeiend aantal geneesheeren te overtuigen van de niet genoeg te waardeeren hulp, die zij in hun werk van de maatschappelijke werkers kunnen ondervinden, kan dit met groote liefde geschreven werkje van waarde zijn, ook voor hen.

De vertaling lijkt mij zeer geslaagd, voorzoover dit ooit van

een vertaling gezegd kan worden. Om een enkel voorbeeld te noemen: het herhaaldelijk gebruikte woord: democratisch, beantwoordt voor een Amerikaan waarschijnlijk aan een begrip, dat een oorspronkelijk Nederlandsch schrijver eerder door rechtvaardig, verheven e. d. zou weergeven. Aan de schrijfster zou ik willen doen opmerken, dat PASTEUR zijn grooten naam nog meer als bacterioloog dan als chemicus verwierf.

D. HERDERSCHÉE.

MAX ROSENBERG, *Die Klinik der Nierenkrankheiten*.
248 bldz. Uitg. s. KARGER, Berlijn. Prijs: 13.80 mark.

Zelden heb ik een werk met meer genoegen van het begin tot het eind doorgelezen, dan het bovengenoemde. In zestien hoofdstukken zijn een aantal voordrachten, door den schrijver voor practische artsen en studenten gegeven, in boekvorm door hem bewerkt, op een voortreffelijke wijze, zakelijk en helder, en in zeer aangename stijl. Het boek is vooral voor practische clinici geschreven. Wetenschappelijke beschouwingen en pathologische anatomie zijn op den achtergrond gehouden, doch de lezer wordt in de diagnostiek, de prognose en de therapie van de verschillende ziektebeelden van nier- en vaatstelsel, die onder het oude verzamelwoord morbus Brightii kunnen worden ondergebracht, ingeleid op een wijze, die mij dit boekje met zeer grooten geestdrift bij al mijn collega's en met name ook bij alle studenten in de geneeskunde doet aanbevelen. Na eenige voordrachten over urine-onderzoek (de practische waarde waarvan door den schrijver veel minder hoog wordt aangeslagen, dan men dat gewoon was), en bepalingen der nierfunctie uit urine en bloed, worden achtereenvolgens de z.g. onschadelijke albuminurieën, nephrosen, nephritiden en hypertensie met haar verhouding tot nier- en vaataandoeningen, in hun diagnostiek en beloop behandeld op een wijze, die ook den beginner zeker een helder inzicht geeft in de dikwijls zoo ingewikkelde vraagstukken. Het boek wordt besloten met een kort, overzichtelijk hoofdstuk van het geheel en een hoofdstuk over laboratorium-onderzoekingen, die bij aandoeningen, waarin de nieren een rol spelen, te pas komen. Terecht schuift de schrijver dikwijls op den voorgrond, dat de zoogenaamde nierziekten, die hier behandeld worden, niet alleen aandoeningen der nieren zijn, doch systeemziekten, waarbij ook de nieren een rol spelen. Met name mogen de hoofdstukken over hypertensie, de uraemie en de eclampsie genoemd worden; deze alleen maken reeds de kennismaking met ROSENBERG's boek overwaard. Zeer helder en juist zijn ook de verschillende hoofdstukken van de therapie behandeld. Indien ieder zich aan ROSENBERG's rationeele aanwijzingen houdt, zullen velen lijders aan vaat-nierziekten onnoodige kwellingen bespaard blijven. Ik geloof niet te overdrijven, wanneer ik de meening uitspreek, dat dit korte voortreffelijk geschreven boekje een sieraad voor ieders boekenkast is, en met name den medicus practicus en niet minder den student een uitstekende gids zal zijn in de verschillende, zeer uiteenlopende ziektebeelden, die men vroeger gezamenlijk morbus Brightii noemde.

I. S. HANNEMA.